

Ewangelia Mateusza

Rozdział 5

KAZANIE NA GÓRZE

5:1	<i>Ιδὼν</i> Idon Wtedy	G3708 V-2AAP-NSM	G1161 CONJ	G3588 T-APM	G3793 N-APM	G305 V-2AAI-3S	G1519 PREP	G3588 T-ASN	G3735 N-ASN	G2532 CONJ
			δὲ	τὸς	ὅχλους	ἀνέβη	εἰς	τὸ	ὅρος·	καὶ
			de	tus	ochlus	anebe	eis	to	oros;	1 kai
			zaś	—	lud	wszedł	na	—	góre,	i
		G2523 V-AAP-GSM	G846 P-GSM	G4334 V-2AAI-3P	G846 P-DSM	G3588 T-NPM	G3101 N-NPM	G846 P-GSM	G2532 CONJ	
	<i>καθίσαντος</i> kathisantos usiadłszy	οὐτοῦ	προσῆλθαν	οὐτῷ	οἴ	μαθηταὶ	οὐτοῦ·	5:2	καὶ	
		autu	proselthan	auto	hoi	mathetai	autu;		kai	
	On	zblizyli się [do]	Niego	—		uczniowie	Jego.		i	
	G455 V-AAP-NSM	G3588 T-ASN	G4750 N-ASN	G846 P-GSM	G1321 V-IAI-3S	G846 P-APM	G3004 V-PAP-NSM	G3107 A-NPM		
	<i>ἀνοιξας</i> anoikas	τὸ	στόμα	οὐτοῦ	ἐδιδασκεν	αὐτὸς	λέγων	5:3	Μακάριοι	
		to	stoma	autu	edidasken	autus	legon		Makarioi	
	Otworzywszy	—	usta	Jego	nauczał	ich	mówiąc:		Szczęśliwi	
	G3588 T-NPM	G4434 A-NPM	G3588 T-DSN	G4151 N-DSN	G3754 CONJ	G846 P-GPM	G1510 V-PAI-3S	G3588 T-NSF	G932 N-NSF	G3588 T-GPM
	oi	πτωχοὶ	τῷ	πνεύματι,	ὅτι	αὐτῶν	ἐστιν	ἡ	βασιλεία	τῶν
	hoi	ptochoi	to	pneumati,	hoti	auton	estin	he	basileia	ton
	—	biedni	—	duchem,	bo	ich	jest	—	Królestwo	—
	G3772 N-GPM	G3107 A-NPM	G3588 T-NPM	G3996 V-PAP-NPM	G3754 CONJ	G846 P-NPM	G3870 V-FPI-3P			
	<i>οὐρανῶν.</i> uranon.	5:4	μακάριοι	οἱ	πενθοῦντες,	ὅτι	ἀὐτοὶ		παρακληθήσονται.	
		uranioi	makarioi	hoi	pententes,	hoti	autoi		paraklethesontai.	
	Niebios.	Szczęśliwi	—	zasmuceni,	2	bo	oni		doznają pociechy.	
	G3107 A-NPM	G3588 T-NPM	G4239 A-NPM	G3754 CONJ	G846 P-NPM	G2816 V-FAI-3P	G3588 T-ASF	G1093 N-ASF	G3754 CONJ	
	μακάριοι	oi	προεῖς,	ὅτι	αὐτοὶ	κληρονομήσουσιν	τὴν	γῆν.	5:6	
	makarioi	hoi	praeis,	3 hoti	autoi	kleronomesusin	—	gen.		
	Szczęśliwi	—	pokorni,	bo	oni	odziedziczą		ziemię.		
	G3107 A-NPM	G3588 T-NPM	G3983 V-PAP-NPM	G2532 CONJ	G1372 V-PAP-NPM	G3588 T-ASF	G1343 N-ASF	G3754 CONJ		
	μακάριοι	oi	πεινῶντες	καὶ	διψῶντες	τὴν	δικαιοσύνην,	5:7	ὅτι	
	makarioi	hoi	peinontes	kai	dipsontes	ten	dikaiosynen,		hoti	
	Szczęśliwi	—	łaknący	i	pragnący	—	sprawiedliwości,		bo	
	G846 P-NPM	G5526 V-FPI-3P	G3107 A-NPM	G3107 A-NPM	G3588 T-NPM	G1655 A-NPM	G3754 CONJ	G846 P-NPM		
	αὐτοὶ	χορτασθήσονται.	5:8	μακάριοι	οἱ	ἔλειμονες,	ὅτι	αὐτοὶ		
	autoi	chortasthesontai.		makarioi	hoi	eleemones,	4 hoti	autoi		
	oni	zostaną nasyceni.		Szczęśliwi	—	litościwi,	bo	oni		
	G1653 V-FPI-3P	G3107 A-NPM	G3588 T-NPM	G2513 A-NPM	G3588 T-DSF	G2588 N-DSF	G3754 CONJ	G846 P-NPM	G3588 T-ASM	
	ἔλειθήσονται.	5:9	μακάριοι	οἱ	καθαροὶ	τῇ	καρδίᾳ,	αὐτοὶ	τὸν	
	elethesontai.		makarioi	hoi	katharoi	te	kardia,	hoti	ton	
	litości doznają.		Szczęśliwi	—	czystego	—	serca,	bo	oni	
	G2316 N-ASM	G3708 V-FDI-3P	G3107 A-NPM	G3588 T-NPM	G1518 A-NPM	G3754 CONJ	G846 P-NPM	G5207 N-NPM		
	Θεὸν	ὄψονται.	5:10	μακάριοι	οἱ	εἰρηνοποιοί,	ὅτι	αὐτοὶ		
	Theon	opsontai.		makarioi	hoi	eirenopoioi,	5 hoti	autoi		
	Boga	zobaczą.		Szczęśliwi	—	pokój czyniący,	bo	oni		

¹⁾ prawdopodobnie wzgórze, wznoszące się ponad równinę.

²⁾ bojejący, pograżeni w żałobie.

³⁾ dosłownie "fagodni".

⁴⁾ inaczej "współczuwający" lub "miłosierni".

⁵⁾ inaczej "będący rozmocami".

G2316 N-GSM Θεοῦ	G2564 V-FPI-3P κληθήσονται.	5:10	G3107 A-NPM μακάριοι	G3588 T-NPM οἱ	G1377 V-RPP-NPM δεδιωγμένοι	G1752 PREP ἐνεκεν
Theu	klethesontai.		makarioi	hoi	dediogmenoi	heneken
Boga	zostaną nazwani.		Szczęśliwi	—	prześladowani	z powodu
G1343 N-GSF δικαιοσύνης,	G3754 CONJ ὅτι	G846 P-GPM αὐτῶν	G1510 V-PAI-3S ἐστιν	G3588 T-NSF ἡ	G932 N-NSF βασιλεία	G3588 T-GPM τῶν
dikaiosynes, sprawiedliwości,	hoti	auton	estin	he	basileia	ton
bo	ich	jest	—	Królestwo	—	Niebios.
G3107 A-NPM μακάριοι	G1510 V-PAI-2P ἐστε	G3752 CONJ ὅταν	G3679 V-AAS-3P όνειδίσωσιν	G4771 P-2AP ύμᾶς	G2532 CONJ καὶ	G1377 V-AAS-3P διώξωσιν
makarioi	este	hotan	oneidisinos	hymas	kai	dioksinos
Szczęśliwi	jesteście,	kiedy	zniesławialiby	was	i	prześladowaliby
G3004 V-2AS-3P εἴπωσιν	G3956 A-ASN πᾶν	G4190 A-ASN πονηρὸν	G2596 PREP καθ'	G4771 P-2GP ύμῶν	G5574 V-PNP-NPM [ψευδόμενοι]	G1752 PREP ἐνεκεν
eiposin	pan	poneron	kath'	hymon	[pseudomenoi]	heneken
mówiliby	cokolwiek	złośliwego	przeciw	wam,	[kłamiący]	z powodu
G5463 V-PAM-2P χαίρετε	G2532 CONJ καὶ	G21 V-PNM-2P ἀγαλλιάσθε,	G3754 CONJ ὅτι	G3588 T-NSM ό	G3408 N-NSM μισθός	G4771 P-2GP ύμῶν
chairete	kai	agallasthe,	hoti	ho	misthos	hymon
Radujcie się	i	weselcie się,	bo	—	zapłata	poluńcs
G3772 N-DPM οὐρανοῖς;	G3779 ADV οὕτως	G1063 CONJ γάρ	G1377 V-AAI-3P ἐδίωξαν	G3588 T-APM τοὺς	G4396 N-APM προφήτας	G3588 T-APM τοὺς
uranois; Niebiosach.	hutos	gar	edioksan	tus	profetas	tus
Tak	bowiem	prześladowali	—	proroków	—	przed
						G4253 PREP πρό
						G4771 P-2GP ὑμῶν.

PODOBIEŃSTWO O SOLI I ŚWIATŁOŚCI

5:13	G4771 P-2NP Ὑμεῖς	G1510 V-PAI-2P ἐστε	G3588 T-NSN τὸ	G217 N-NSN ἄλας	G3588 T-GSF τῆς	G1093 N-GSF γῆς·	G1437 COND ἐὰν	G1161 CONJ δὲ	G3588 T-NSN τὸ	G217 N-NSN ἄλας
	Hymeis	este	to	halas	tes	ges;	ean	de	to	halas
	Wy	jesteście	—	sól	—	ziemi.	Jeśli tylko	zaś	—	sól
G3471 V-APS-3S μωρανθῆ,	G1722 PREP ἐν	G5101 I-DSN τίνι	G233 V-FPI-3S ἀλισθήσεται;	G1519 PREP εἰς	G3762 A-ASN-N οὐδὲν	G2480 V-PAI-3S ἰσχύει	G2089 ADV ἔτι,			
moranthe, stałaby się mdła,	przez	co	beđzie posolona?	Na	uden	ischyei	etí,			
G1487 COND εἰ	G3361 PRT-N μὴ	G906 V-APP-NSN βληθὲν	G1854 ADV ξέω	G2662 V-PPN καταπατεῖσθαι	G5259 PREP ὑπὸ	G3588 T-GPM τῶν	G444 N-GPM ἀνθρώπων.			
ei	me	blethen	ekso	katapateisthai	hypo	ton	anthropon.			
jeśli	nie	wyrzucona	na zewnątrz	zdeptaną być	przez	—	ludzi.			
G4771 P-2NP Ὑμεῖς	G1510 V-PAI-2P ἐστε	G3588 T-NSN τὸ	G5457 N-NSN φῶς	G3588 T-GSM τοῦ	G2889 N-GSM κόσμου.	G3756 PRT-N οὐ	G1410 V-PNI-3S δύναται	G4172 N-NSF πόλις	G2928 V-2APN κρυβῆναι	
			fos	tu	kosmu.	u	dynatai	polis		
	Wy	jesteście	—	światło	—	świata.	Nie	jest w stanie	miasto	ukryć się
G1883 ADV ἐπάνω	G3735 N-GSN ὄρους	G2749 V-PNP-NSF κειμένη·	5:15	G3761 CONJ-N οὐδὲ	G2545 V-PAI-3P καίουσιν	G3088 N-ASM λύχνον	G2532 CONJ καὶ	G5087 V-PAI-3P τιθέασιν	G846 P-ASM ἀντὸν	
epano	oruſ	keimene;	leżące.	ude	Ani nie	zapalają	i	ustawiają	ją	
na	górze					lampę				

⁶⁾ lub "nagroda".

⁷⁾ lub "ma siły".

⁸⁾ lub "już' albo "jeszcze".

⁹⁾ w zasadzie "powyżej".

G5259 PREP óπο	G3588 T-ASM τὸν	G3426 N-ASM μόδιον,	G235 CONJ ἀλλ'	G1909 PREP ἐπὶ	G3588 T-ASF τὴν	G3087 N-ASF λυχνίᾳν,	G2532 CONJ καὶ	G2989 V-PAI-3S λάμπει
hypο pod	ton	modion,	all'	epi	ten	lychnian,	kai	lampei
—	—	naczyniem,	ale	na	—	świeczniku,	i	świeci
G3956 A-DPM πᾶσιν	G3588 T-DPM τοῖς	G1722 PREP ἐν	G3588 T-DSF τῇ	G3614 N-DSF οἰκίᾳ.	5:16	G3779 ADV οὕτως	G2989 V-AAM-3S λαμψάτω	G3588 T-NSN τὸ
pasin wszystkim	tois	en	te	oikia.		hutos	lampsato	to
—	—	w	—	domu.		W ten sposób	niech zaświeci	—
G5457 N-NSN φῶς fos światło	G4771 P-2GP ήμῶν	G1715 PREP ἔμπροσθεν	G3588 T-GPM τῶν	G444 N-GPM ἀνθρώπων,	G3704 ADV ὅπως	G3708 V-2AAS-3P ἴδωσιν	G4771 P-2GP ήμῶν	G3588 T-APN τὰ
—	hymon	emprosthen	ton	anthropon,	hopos	idosin	hymon	—
—	wasze	przed	—	ludźmi,	żeby	zobaczyl	wasze	kala
G2041 N-APN έργα erga dzieła	G2532 CONJ καὶ	G1392 V-AAS-3P δοξάσωσιν	G3588 T-ASM τὸν	G3962 N-ASM πατέρα	G4771 P-2GP ήμῶν	G3588 T-ASM τὸν	G1722 PREP ἐν	G3772 N-DPM οὐρανοῖς.
—	kai	doksasoin	ton	patera	hymon	ton	en	Niebiosach.
—	i	chwalili	—	Ojca	waszego	—	w	—

TRWAŁOŚĆ PRAWA

5:17	G3361 PRT-N Μὴ	G3543 V-AAS-2P νομίσητε	G3754 CONJ οὐτὶ	G2064 V-2AAL-1S ἢλθον	G2647 V-AAN καταλῦσαι	G2647 V-AAN καταλῦσαι	G3588 T-ASM τὸν	G3551 N-ASM νόμον	G2228 PRT ἢ	G3588 T-APM τὸνς
	Me	nomisete	10 hoti	elthon	katalysai	alla	ton	nomon	e	tus
	Nie	uważajcie,	10 że	przyszedłem	obalić	—	—	Prawo	lub	—
	profetas; Proroków,	οὐκ uk nie	ηλθον elthon przyszedłem	—	—	—	—	—	—	—
	G4396 N-APM προφήτας; profetas; Proroków,	G3756 PRT-N οὐκ	G2064 V-2AAI-1S ἢλθον	G2647 V-AAN καταλῦσαι	G235 CONJ ἀλλὰ	G4137 V-AAN πληρῶσαι	5:18	G281 HEB ἀμὴν	G1063 CONJ amen	G3588 T-APM τὸνς
	lego	uk	elthon	katalysai	alla	plerosai;		gar	bowiem	—
	mówię	nie	przyszedłem	obalić	ale	wypełnić.		Amen	—	—
	G3004 V-PAI-1S λέγω	G4771 P-2DP ὄμιν,	G2193 ADV ἔως	G302 PRT ἄν	G3928 V-2AAS-3S παρέλθῃ	G3588 T-NSM ό	G3772 N-NSM οὐρανὸς	G2532 CONJ καὶ	G3588 T-NSF ἡ	G1093 N-NSF γῆ,
	wam,	hymin,	heos	an	parelthe	ho	uranos	kai	ge,	ziemia,
	—	wam,	aż	—	przeminnie	—	niebo	i	—	—
	G2503 N-LI ἰῶτα	G1520 A-NSN ἐν	G2228 PRT ἢ	G1520 A-NSF μία	G2762 N-NSF κεραία	G3756 PRT-N οὐ	G3361 PRT-N μὴ	G3928 V-2AAS-3S παρέλθῃ	G575 PREP ἀπὸ	G3588 T-GSM τοῦ
	iota	hen	e	mia	keraia	u	me	parelthe	apo	tu
	jota	jedna	lub	jeden	mały róg	11 nie,	—	przeminnie	z	—
	G3551 N-GSM νόμου, nomu, Prawa,	G2193 ADV ἔως	G302 PRT ἄν	G3956 A-NPN πάντα	G1096 V-2ADS-3S γένηται.	5:19	G3739 R-NSM ὅς	G1437 COND ἐὰν	G3767 CONJ οὖν	G3089 V-AAS-3S λύσῃ
	—	heos	an	panta	genetai.		hos	ean	un	lyse
	—	aż	—	wszystko	się stanie.	Kto	jeśli tylko	więc	poluzowały	—
	G1520 A-ASF μίαν	G3588 T-GPF τὸν	G1785 N-GPF ἐντολῶν	G3778 D-GPF τούτων	G3588 T-GPF τὸν	G1646 A-GPF-S ἐλαχίστων	G2532 CONJ καὶ	G1321 V-AAS-3S διδάξῃ	G3779 ADV οὕτως	—
	mian	ton	entolon	tuton	ton	elachiston	kai	didakse	—	—
	jedno	—	przykazanie	to	—	najmniejsze	i	uczył	w ten sposób	—
	G3588 T-APM τὸνς	G444 N-APM ἀνθρώπους,	G1646 A-NSM-S ἔλαχίστος	G2564 V-FPI-3S κληθήσεται	G1722 PREP ἐν	G3588 T-DSF τῇ	G932 N-DSF βασιλείᾳ	G3588 T-GPM τὸν	—	—
	tus	—	ludzi,	najmniejszym	nazwany będzie	w	—	Królestwie	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

10) w zasadzie "uznajcie".

11) Oba porównania oznacza najmniejsze części liter w języku hebrajskim: jota - litera, mały róg - akcent.

12) powtórzenie "nie".

G3772 N-GPM οὐρανῶν·	G3739 R-NSM hos	G1161 CONJ δ'	G302 PRT an	G4160 V-AAS-3S ποιήσῃ	G2532 CONJ καὶ	G1321 V-AAS-3S διδάξῃ,	G3778 D-NSM οὗτος	G3173 A-NSM μέγας
uranon;	Niebios.	Kto	zaś	—	czyniły	i	nauczalby,	ten
Niebios.	Kto	zaś	—	czyniły	i	nauczalby,	ten	wielkim
G2564 V-FPI-3S κληθήσεται	G1722 PREP ἐν	G3588 T-DSF τῇ	G932 N-DSF βασιλείᾳ	G3588 T-GPM τῶν	G3772 N-GPM οὐρανῶν.	5:20	G3004 V-PAI-1S λέγω	G1063 CONJ γὰρ
klethesetai	en	te	basileia	ton	uranon.		lego	gar
nazwany będzie	w	—	Królestwie	—	Niebios.		Mówię	bowiem
G4771 P-2DP ὑμῖν	G3754 CONJ ὅτι	G1437 COND ἐὰν	G3361 PRT-N μὴ	G4052 V-AAS-3S περισσεύσῃ	G4771 P-2GP ὑμῶν	G3588 T-NSF ή	G1343 N-NSF δικαιοσύνη	G4119 A-ASN-C πλεῖον
hymin	hoti	ean	me	perisseuse	hymon	—	prawość	większa
wam,	że	jeśli tylko	nie	w nadmiarze byłaby	wasza			
G3588 T-GPM τῶν	G1122 N-GPM γραμματέων	ton	—	G2532 CONJ καὶ	G5330 N-GPM Φαρισαίων,	G3756 PRT-N οὐ	G1525 V-2AAS-2P εἰσέλθητε	G1519 PREP εἰς
—	[niż] uczonych w piśmie	13	i	kai	Farisaion,	u	eiselthete	eis
G3588 T-ASF τὴν	G932 N-ASF βασιλείαν	ten	—	G3756 PRT-N faryzeuszy,	nie	—	weszlibyście	do
—	Królestwa	—	Niebios.					

GNIEW I PRZEBACZENIE

5:21	G191 V-AAI-2P Ἔκουσατε	G3754 CONJ ὅτι	G2046 V-API-3S ἐρρέθη	G3588 T-DPM τοῖς	G744 A-DPM ἀρχαίοις·	G3756 PRT-N Οὐ	G5407 V-FAI-2S φονεύσεις	G3739 R-NSM ὅς
	Ekusate	hoti	errethe	tois	archaiois;	U	foneuseis	15 hos
	Usłyszeliście,	że	powiedziano	—	starożytnym:	Nie	zabijaj,	kto
	G1161 CONJ δ'	G302 PRT an	G5407 V-AAS-3S φονεύσῃ,	G1777 A-NSM ἔνοχος	G1510 V-FDI-3S ἔσται	G3588 T-DSF τῇ	G1473 P-1NS ἐγὼ	G1161 CONJ δὲ
	d'	zaś	zabije,	enochos	estai	te	Ja	zaś
	podlegać	—	podlegać	—	będzie	—	sądowi.	
	G3004 V-PAI-1S λέγω	G4771 P-2DP ὑμῖν	G3754 CONJ ὅτι	G3956 A-NSM πᾶς	G3588 T-NSM ό	G3710 V-PP-NSM ὄργιζόμενος	G3588 T-DSM τῷ	G846 P-GSM ἀδελφῷ
	lego	hymin	hoti	pas	ho	orgidzomenos	to	autu
	mówię	wam,	że	każdy	—	wpadający w gniew	—	jego
	G1777 A-NSM ἔνοχος	G1510 V-FDI-3S ἔσται	G3588 T-DSF τῇ	G2920 N-DSF κρίσει·	G3739 R-NSM δς	G1161 CONJ δ'	G3588 T-DSN τῷ	G80 N-DSM ἀδελφῷ
	enochos	estai	te	krisei;	hos	an	to	adelfo
	podlegać	będzie	—	sądowi,	kto	zaś	—	bratu
	G846 P-GSM ἀδελφῷ	G4469 ARAM Ῥακά,	G1777 A-NSM ἔνοχος	G1510 V-FDI-3S ἔσται	G3588 T-DSM τῷ	G4892 N-DSN συνεδρίῳ·	G3739 R-NSM δς	G1161 CONJ δ'
	autu	Raka,	16	enochos	estai	synedrio;	hos	an
	jego	"Raka"	podlegać	będzie	—	"Sanhedrynowi".	Kto	zaś
	G3004 V-2AAS-3S εἴπη	G3474 A-VSM Μωρέ,	G1777 A-NSM ἔνοχος	G1510 V-FDI-3S ἔσται	G1519 PREP εἰς	G3588 T-ASF τὴν	G3588 T-GSN γέενναν	G4442 N-GSN πυρός.
	eipe	More,	enochos	estai	eis	ten	geennan	pyros.
	powiedziałby:	"Głupcze",	podlegać	będzie	pod	—	Gehennę	ognia.

13) w zasadzie "skryba".

14) powtórzenie "nie".

15) Wj 20:13, Pwt 5:17.

16) określenie całkowitego zniesławienia.

17) wielka rada sądownicza w Jerozolimie.

18) Dolina Hinnom, pierwotnie wysypisko śmieci, później miejsce kremacji zwłok przestępcoў oraz tych, którym odmówiono z różnych względów normalnego pogrzebu.

5:23	G1437 COND ean	G3767 CONJ un	G4374 V-PAS-2S prosferes	G3588 T-ASN to	G1435 N-ASN dorón	G4771 P-2GS dar	G1909 PREP epi	G3588 T-ASN to	G2379 N-ASN θυσιαστήριον
	Jeśli tylko	więc	przyniosłbyś	—	dar	twój	przed	—	ołtarz
G2546 ADV-K kakei	G3403 V-APS-2S mnesthes	G3754 CONJ hoti	G3588 T-NSM ho	G80 N-NSM adelfos	G4771 P-2GS su	G2192 V-PAI-3S echei	G5100 X-ASN ti	G2596 PREP kata	
i tam	przypomniałbyś sobie,	że	—	brat	twój	ma	coś	przeciw	
G4771 P-2GS σοῦ, su, tobie,	G863 V-2AAM-2S ἀφες afes	G1563 ADV ekei	G3588 T-ASN to	G1435 N-ASN dorón	G4771 P-2GS su	G1715 PREP ἐμπροσθεν emprosten	G3588 T-GSN tu	G2379 N-GSN θυσιαστηρίου ołtarzem	
G2532 CONJ καὶ kai	G5217 V-PAM-2S ύπαγε hypage	G4412 ADV-S πρῶτον proton	G1259 V-2APM-2S διαλλάγηθι diallagethi	G3588 T-DSM taq	G80 N-DSM ἀδελφῷ adelfo	G4771 P-2GS σού, su,	G2532 CONJ καὶ kai	G5119 ADV tóte tote	
i	odejdź	najpierw,	pogódź się [z]	—	bratem	twoim,	i	wtedy	
G2064 V-2AAP-NSM ἔλθων elthon	G4374 V-PAM-2S πρόσφερε prosfere	G3588 T-ASN to	G1435 N-ASN dorón	G4771 P-2GS σού.	5:25	G1510 V-PAM-2S ἴσθι isthi	G2132 V-PAP-NSM εὐνοῶν eunoon	G3588 T-DSM τῷ to	
przyszedłszy	przynoś	—	dar	twój.		Bądź	życzliwy	—	
G476 N-DSM ἀντιδίκῳ antidiko	G4771 P-2GS σού	G5035 ADV ταχὺ ¹⁹⁾ tachy	G2193 ADV έως heos	G3755 R-GSN-ATT ὅτου hotu	G1510 V-PAI-2S εἰ ei	G3326 PREP μετ' met'	G846 P-GSM αὐτοῦ autu	G1722 PREP ἐν en	
przeciwnikowi	twojemu	szybko,	dopóki	—	jesteś	z	nim	w	
G3588 T-DSF τῇ te	G3598 N-DSF όδῳ· hodo;	G3361 PRT-N μή me	G4218 PRT ποτέ pote	G4771 P-2AS σε	G3860 V-2AAS-3S παραδῷ parado	G3588 T-NSM ó ho	G476 N-NSM ἀντιδίκος antidikos	G3588 T-DSM τῷ to	
—	drodze,	nie	aby	cię	wydał	—	przeciwnik	—	
G2532 CONJ καὶ kai	G3588 T-NSM ό ho	G2923 N-NSM κριτής krites	G3588 T-DSM τῷ to	G5257 N-DSM ὑπῆρετη, hyperete,	G2532 CONJ καὶ kai	G1519 PREP εἰς eis	G5438 N-ASF φυλακὴν fylaken	G2923 N-DSM κριτῇ, krite,	
i	—	sędzia	—	strażnikowi	i	do	więzienia	sędziemu,	
G906 V-FPI-2S βληθήσῃ· blethese;	5:26	G281 HEB ἀμὴν amen	G3004 V-PAI-1S λέγω lego	G4771 P-2DS σοι, soi,	G3756 PRT-N οὐ u	G3361 PRT-N μὴ me	G1831 V-2AAS-2S ἐξέλθῃς ekselthes	G1564 ADV ἐκεῖθεν ekeithen	
wrzucony [będziesz].	Amen	mówię	ci,	nie	—	—	wyjdziesz	stamtąd	
G2193 ADV ἔως heos	G302 PRT ἄν an	G591 V-2AAS-2S ἀποδῷς apodos	G3588 T-ASM τὸν ton	G2078 A-ASM-S ἔσχατον eschaton	G2835 N-ASM κοδράντην. kodranten.	20	grosz.		
aż	—	zwróćisz	—	ostatni					

¹⁹⁾ w zasadzie "sługa" lub "oficer".

²⁰⁾ w zasadzie "kwadran" czyli ćwierć "asa", monety Starożytnego Rzymu. [Did 1:5](#)

O CZYSTOŚCI WSPÓŁŻYCIA

5:27	G191 V-AAI-2P Έκουσατε Ekusate	G3754 CONJ ὅτι hoti	G2046 V-API-3S ἐρρέθη. errethe.	G3756 PRT-N Οὐ U	G3431 V-FAI-2S μοιχεύσεις moicheuseis	5:28	G1473 P-INS ἐγώ ego
	Usłyszeliście,	że	powiedziano:	Nie	popełniaj cudzołóstwa.	²¹	Ja
G1161 CONJ δὲ de	G3004 V-PAI-1S λέγω lego	G4771 P-2DP όμην hymin	G3754 CONJ ὅτι hoti	G3956 A-NSM πᾶς pas	G3588 T-NSM ό ho	G991 V-PAP-NSM βλέπων blepon	G1135 N-ASF γυναικά gynaika
zaś	mówię	wam,	że	każdy	—	patrzący [na]	kobietę
G1937 V-AAN ἐπιθυμῆσαι epithymesai	G846 P-ASF αὐτὴν auten	G2235 ADV ἡδη ede	G3431 V-AAI-3S ἔμοιχευσεν emoicheusen	G846 P-ASF αὐτὴν auten	G1722 PREP ἐν en	G3588 T-DSF τῇ te	G2588 N-DSF καρδίᾳ kardia
pożądaniem	jej,	już	popełnił cudzołóstwo	[z] nią	w	—	sercu
5:29	G1487 COND εἰ ei	G1161 CONJ δὲ de	G3588 T-NSM ό ho	G3788 N-NSM οφθαλμός ofthalmos	G4771 P-2GS σου	G1188 A-NSM δεξιός deksios	G4624 V-PAI-3S σκανδαλίζει skandalidzei
	Jeśli	zaś	—	oko	twoje	prawe	²³ [jest] obrazą
G1807 V-2AM-2S ἔξελε eksele	G846 P-ASM αὐτὸν auton	G2532 CONJ καὶ kai	G906 V-2AM-2S βάλε bale	G575 PREP ἀπὸ	G4771 P-2GS σοῦ·	G4624 V-PAI-3S σκανδαλίζει skandalidzei	G4771 P-2AS σε,
wyrwij	je	i	odrzuć	apo	su;	deksios	²³ ci,
G622 V-2AMS-3S ἀπόληται apoletai	G1520 A-NSN ἐν hen	G3588 T-GPN τῷν ton	G3196 N-GPN μελῶν melon	G4771 P-2GS σου	G2532 CONJ καὶ	G4851 V-PAI-3S συμφέρει symferei	G1063 CONJ σοι
stracić	jeden	—	członek [ciała]	od	i	siebie.	to
G4771 P-2GS σου su	G906 V-APS-3S βληθῆ blethe	G1519 PREP εἰς eis	G1067 N-ASF γέενναν. geennan.	5:30	G2532 CONJ καὶ	G4771 P-2GS ή he	G4771 P-2GS σου
twe	wrzucone [było]	do	Gehenny.		i	jeśli	—
G5495 N-NSF χεὶρ cheir	G4624 V-PAI-3S σκανδαλίζει skandalidzei	G4771 P-2AS σε, se,	G1581 V-AAM-2S ἔκκοψον ekkopson	G846 P-ASF αὐτὴν auten	G2532 CONJ καὶ	G906 V-2AM-2S βάλε bale	G575 PREP ἀπὸ
ręka	[jest] obrazą	ci,	odetnij	ja	i	odrzuć	²³ su;
G4851 V-PAI-3S συμφέρει symferei	G1063 CONJ γάρ gar	G4771 P-2DS σοι soi	G2443 CONJ ἴνα hina	G622 V-2AMS-3S ἀπόληται apoletai	G1520 A-NSN ἐν hen	G3588 T-GPN τῷν ton	G4771 P-2GS σου
korzystniej	bowiem	tobie,	aby	stracić	jeden	—	twojego
G2532 CONJ καὶ kai	G3361 PRT-N μὴ me	G3650 A-NSN ὅλον holon	G3588 T-NSN τὸ to	G4983 N-NSN σῶμά soma	G4771 P-2GS σου	G1067 N-ASF εἰς eis	G4771 P-2GS σου
i	nie	całe	—	ciało	twoje	w	odeszło.

²¹⁾ [Wj 20:14, Pwt 5:18.](#)

²²⁾ zwłaszcza mężatkę.

²³⁾ można ująć: "jest powodem potknienia", "przywodzi się do grzechu" lub po prostu "kusi".

O ROZWODZIE

5:31	G2046 V-API-3S Ἐρρέθη Errethe Powiedziano	G1161 CONJ δέ. de. zaś:	G3739 R-NSM Ος Hos Kto	G302 PRT ἀν an [by]	G630 V-AAS-3S ἀπολύσῃ apolyse odprawil	G3588 T-ASF τὴν ten	G1135 N-ASF γυναῖκα gynaika kobietę	G846 P-GSM αὐτοῦ, autu, jego,	G1325 V-2AAM-3S δότῳ doto da
	G846 P-DSF αὐτῇ aute jej	G647 N-ASN ἀποστάσιον apostasian akt rozwodu,	G1473 P-INS ἐγὼ ego Ja	G1161 CONJ δὲ de zaś	G3004 V-PAI-1S λέγω lego mówię	G4771 P-2DP ὑμῖν hymin wam,	G3754 CONJ ὅτι hoti że	G3956 A-NSM πᾶς pas ktokolwiek	G3588 T-NSM ὁ ho —
	G630 V-PAP-NSM ἀπολύων apolyon oddala	G3588 T-ASF τὴν ten —	G1135 N-ASF γυναῖκα gynaika kobietę	G846 P-GSM αὐτοῦ autu jego	G3924 ADV παρεκτὸς parektos z wyjątkiem	G3056 N-GSM λόγου logu przyczyną	G4202 N-GSF πορνείας porneias rozusty	G4160 V-PAI-3S ποιεῖ poiei czyni	G846 P-ASF αὐτήν auten ja
	G3431 V-APN μοιχευθῆναι, moicheuthenai, popełniającą cudzołóstwo	G2532 CONJ καὶ kai i	G3739 R-NSM ὅς hos kto	G1437 COND ἐὰν ean jeśli tylko	G630 V-RPP-ASF ἀπολελυμένην apolelymenen oddaloną	G1060 V-AAS-3S γαμήσῃ gameze poślubiłby,			
	G3429 V-PNI-3S μοιχᾶται. moichatai.								
	popełnia cudzołóstwo.								

O PRZYSIĘDZE

5:33	G3825 ADV Πάλιν Palin Znowu	G191 V-AAI-2P ήκουσατε ekusate usłyszeliście,	G3754 CONJ ὅτι hoti że	G2046 V-API-3S ἐρρέθη errethe powiedziane zostało	G3588 T-DPM τοῖς tois —	G744 A-DPM ἀρχαίοις. archaiois. starożytnym:	G3756 PRT-N Οὐκ Uk Nie
	G1964 V-FAI-2S ἐπιορκήσεις, epiorkesais, <i>składaj falszywej przysięgi,</i>	G591 V-FAI-2S ἀποδώσεις apodoseis 26 oddasz	G1161 CONJ δὲ de zaś	G3588 T-DSM τῷ to —	G2962 N-DSM Κυρίῳ Kyrio Panu	G3588 T-APM τοὺς tus —	G3727 N-APM ὅρκους horkus przysięgi
							G4771 P-2GS σου
5:34	G1473 P-INS ἐγὼ ego Ja	G1161 CONJ δὲ de zaś	G3004 V-PAI-1S λέγω lego mówię	G4771 P-2DP ὑμῖν hymin wam,	G3361 PRT-N μὴ me nie	G3654 ADV όμόσαι omosai przesiągajcie	G3383 CONJ-N μήτε mete w ogóle,
							G1722 PREP ἐν
	G3588 T-DSM τῷ to —	G3772 N-DSM οὐρανῷ, urano, Niebo,	G3754 CONJ ὅτι hoti że	G2362 N-NSM θρόνος thronos tronem	G1510 V-PAI-3S ἐστίν estin jest	G3588 T-GSM τοῦ tu —	G3383 CONJ-N μήτε mete ani
							G1722 PREP ἐν
	G1093 N-DSF γῆ, ge, ziemię,	G3754 CONJ ὅτι hoti że	G5286 N-NSN ὑποπόδιον hypopodium podnóżkiem	G1510 V-PAI-3S ἐστίν estin jest	G3588 T-GPM τῶν ton —	G4228 N-GPM ποδῶν podon stóp	G846 P-GSM αὐτοῦ; autu; Jego,
							G3383 CONJ-N μήτε mete ani
							G1519 PREP eis
	G2414 N-APN Ἱεροσόλυμα, Hierosolyma, Jerozolimę,	G3754 CONJ ὅτι hoti że	G4172 N-NSF πόλις polis miastem	G1510 V-PAI-3S ἐστίν estin jest	G3588 T-GSM τοῦ tu —	G3173 A-GSM μεγάλου megalu wielkiego	G935 N-GSM Βασιλέως; Basileos; Króla.
							G3383 CONJ-N μήτε mete Ani

²⁴⁾ w znaczeniu "żonek".

²⁵⁾ inaczej "nierzządu" w tym cudzołóstwo i kazirodztwo oraz wszelka rażąca niemoralność.

²⁶⁾ [Kpl 19:12, Lb 30:3.](#)

²⁷⁾ [Pwt 23:22.](#)

G1722 PREP ἐν en na	G3588 T-DSF τῇ te —	G2776 N-DSF κεφαλῇ kefale głowę	G4771 P-2GS σου su twą	G3660 V-AAS-2S όμόσῃς, omoses, przysiegałbyś,	G3754 CONJ ὅτι hoti że	G3756 PRT-N οὐ u nie	G1410 V-PNI-2S δύνασαι dynasai jesteś w stanie	G1520 A-ASF μίαν mian jednego
G2359 N-ASF τρίχα tricha włosa	G3022 A-ASF λευκὴν leuken jasnego	G4160 V-AAN ποιῆσαι poiesai uczynić	G2228 PRT ἢ e —	G3189 A-ASF μέλατιναν. melainan. czarnym.	5:37	G1510 V-PAM-3S ἔστω esto Będzie	G1161 CONJ δὲ de zaś	G3588 T-NSM ό ho —
G4771 P-2GP ὑμῶν hymon wasze:	G3483 PRT ναὶ ²⁸⁾ nai, tak	G3483 PRT ναί, ²⁸⁾ nai, tak,	G3756 PRT-N οὐ u nie	G3756 PRT-N οὐ· ²⁹⁾ u; nie,	G3588 T-NSN τὸ to —	G1161 CONJ δὲ de zaś	G4053 A-NSN περισσὸν perisson ponad miarę	G3778 D-GPM τούτων tuton tego,
G3588 T-GSM τοῦ tu —	G4190 A-GSM πονηροῦ poneru zlego	G1510 V-PAI-3S ἔστιν. estin. jest.						G1537 PREP ἐκ

O ZEMŚCIE

5:38	G191 V-AAI-2P Ἡκούσατε Ekusate Usłyszeliście,	G3754 CONJ ὅτι hoti że	G2046 V-API-3S ἐρρέθη. errethe. powiedziano:	G3788 N-ASM Ὄφθαλμὸν Oftalmon <i>Oko</i>	G473 PREP ἀντὶ ²⁸⁾ anti zamiast zeba, ²⁸⁾	G473 PREP ἀντὶ ²⁸⁾ anti zamiast	G3788 N-GSM Ὄφθαλμοῦ ofthalmu <i>oka</i>	G2532 CONJ καὶ kai <i>i</i>	G3599 N-ASM ὁδόντα odonta <i>zqb</i>
	G473 PREP ἀντὶ ²⁸⁾ anti zamiast	G3599 N-GSM ὀδόντος ²⁸⁾	5:39	G1473 P-INS ἐγὼ ²⁸⁾ ego Ja	G1161 CONJ δὲ de zaś	G3004 V-PAI-1S λέγω lego mówię	G4771 P-2DP ὑμῖν hymin wam,	G3361 PRT-N μὴ me nie	G436 V-2AAN ἀντιστῆναι antistenai przeciwstawiajcie się
	G3588 T-DSM τῷ ²⁸⁾ to —	G4190 A-DSM πονηρῷ ²⁸⁾ ponero; zlu,	G235 CONJ ἀλλ' ²⁸⁾	G3748 R-NSM ὅστις hostis jeśli	G4771 P-2AS σε se cię	G4474 V-PAI-3S ῥάπτιζει rapidzei uderza	G1519 PREP εἰς eis w	G3588 T-ASF τὴν ten —	G1188 A-ASF δεξιὰν deksian prawy
	G4771 P-2GS [σου], [su], [twój]	G4762 V-AAM-2S στρέψον strepson obróć	G846 P-DSM αὐτῷ ²⁸⁾ auto mu	G2532 CONJ καὶ kai i	G2532 CONJ τὴν ten —	G3588 T-ASF ἄλλην. ²⁸⁾ allen; innny.	5:40	G2532 CONJ καὶ kai i	G3588 T-DSM θέλοντι thelonti chcącemu
	G4771 P-2DS σοι ²⁸⁾ soi [z] tobą	G2919 V-APN κριθῆναι krithenai sądzić się	G2532 CONJ καὶ kai i	G3588 T-ASM τὸν ton —	G5509 N-ASM χιτῶνά ²⁸⁾ chitonā tunikę	G4771 P-2GS σου su twą	G2983 V-2AAN λαβεῖν, labein, zabrać,	G863 V-2AAM-2S ἄφες afes zostaw	G846 P-DSM αὐτῷ ²⁸⁾ auto mu
	G3588 T-ASN τὸ ²⁹⁾ to —	G2440 N-ASN ἱμάτιον ²⁹⁾ himation; szatę.	G2532 CONJ καὶ kai i	G3748 R-NSM ὅστις hostis co by	G4771 P-2AS σε se ciebie	G29 V-FAI-3S ἀγγαρεύσει angareusei przymuszał (iśc)	G3400 N-ASN μίλιον milion milę	G1520 A-ASN ἕν, hen, jedną,	

²⁸⁾ Wj 21:24, Kpł 24:20, Pwt 19:21.

²⁹⁾ tysiąc kroków.

G5217 V-PAM-2S ὑπαγε hypage odchodź	G3326 PREP μετ' met' z	G846 P-GSM αὐτοῦ auto nim	G1417 A-NUI δύο. duo. dwie,	G3588 T-DSM τῷ to —	G154 V-PAP-DSM αἰτοῦντί ^{5:42} aitunti Proszęćemu	G4771 P-2AS σε se ciebie	G1325 V-2AAM-2S δός, dos, daj,	G2532 CONJ καὶ kai i
G3588 T-ASM τὸν ton —	G2309 V-PAP-ASM θέλοντα thelonta chcącemu	G575 PREP ἀπὸ ³⁰ apo od	G4771 P-2GS σοῦ su ciebie	G1155 V-AMN δανίσασθαι danisasthai pożyczyć	G3361 PRT-N μη me nie	G654 V-2APS-2S ἀποστραφῆς. apostrafēs. odwracałbyś się.		

O MIŁOŚCI NIEPRZYJACIÓŁ

G191 V-AAI-2P 5:43 Τίκουσατε Ekusate Usłyszeliście,	G3754 CONJ ὅτι hoti że	G2046 V-API-3S ἐρρέθη errethe powiedziano:	G25 V-FAI-2S Ἄγαπήσεις Agapesis Kochaj	G3588 T-ASM τὸν ton —	G4139 ADV πλησίον plesion przyjaciela	G4771 P-2GS σού su twego	G2532 CONJ καὶ kai i	
G3404 V-FAI-2S μισήσεις miseseis nienawidź	G3588 T-ASM τὸν ton —	G2190 A-ASM ἔχθρον echthron przeciwnika	G4771 P-2GS σού. su. twego.	G1473 P-INS ἐγώ ego ja	G1161 CONJ δὲ de zaś	G3004 V-PAI-1S λέγω lego mówię	G4771 P-2DP νῦν, hymen, wam:	G25 V-PAM-2P ἀγαπᾶτε agapate Kochajcie
G3588 T-APM τοὺς tus —	G2190 A-APM ἔχθροὺς echthrus przeciwników	G4771 P-2GP ὑμῶν hymon waszych	G2532 CONJ καὶ kai i	G4336 V-PNM-2P προσεύχεσθε proseuchesthe módlcie się	G5228 PREP ὑπὲρ hyper za	G3588 T-GPM τῶν ton —	G1377 V-PAP-GPM διωκόντων diokonton prześladowujących	
G4771 P-2AP ὑμᾶς; hymas; was,	G3704 ADV ὅπως hopos żebyście	G1096 V-2ADS-2P γένησθε genesthe stali się	G5207 N-NPM υἱοὶ hyioi synami	G3588 T-GSM τοῦ tu —	G3962 N-GSM Πατρὸς Patros Ojca	G4771 P-2GP ὑμῶν hymon waszego	G3588 T-GSM τοῦ tu —	G1722 PREP ἐν en w
G3772 N-DPM οὐρανοῖς, uranois, Niebiosach,	G3754 CONJ ὅτι hoti że	G3588 T-ASM τὸν ton —	G2246 N-ASM ἥλιον helion słońce	G846 P-GSM αὐτοῦ auto Jego	G393 V-PAI-3S ἀνατέλλει anatellei wznosi się	G1909 PREP ἐπὶ ^{5:45} epi nad	G4190 A-APM πονηροὺς ponerus złyimi	G2532 CONJ καὶ kai i
G2532 CONJ καὶ kai i	G1026 V-PAI-3S βρέχει brechei wysyła deszcz	G1909 PREP ἐπὶ ^{5:46} epi na	G1342 A-APM δικαίους dikaius sprawiedliwych	G2532 CONJ καὶ kai i	G94 A-APM ἀδίκους. adikus.	G1437 COND ἐὰν ean Jeśli tylko		
G1063 CONJ γάρ gar bowiem	G25 V-AAS-2P ἀγαπήσῃτε agapesete kochacie	G3588 T-APM τοὺς tus —	G25 V-PAP-APM ἀγαπῶντας agapontas kochających	G4771 P-2AP ὑμᾶς, hymas, was,	G5101 I-ASN τίνα tina jaką	G3408 N-ASN μισθὸν misthon zapłatę	G2192 V-PAI-2P ἔχετε; echete; macie?	G3780 PRT-I οὐχὶ ^{5:46} uchi [Czyż] nie
G2532 CONJ καὶ kai i	G3588 T-NPM οἱ hoi —	G5057 N-NPM τελῶναι telonai poborcy podatków	G3588 T-ASN τὸ ^{5:47} to —	G846 P-ASN αὐτὸ ^{5:47} auto im	G4160 V-PAI-3P ποιοῦσιν; poiusin; czynią?	G2532 CONJ καὶ kai i	G1437 COND ἐὰν ean jeśli tylko	
G782 V-ADS-2P ἀσπάσησθε aspasesthe pozdrawialibyście	G3588 T-APM τοὺς ³³ tus —	G80 N-APM ἀδελφοὺς adelphus braci	G4771 P-2GP ὑμῶν hymon swoich	G3440 ADV μόνον, monon, tylko,	G5101 I-ASN τί ^{5:47} ti co	G4053 A-ASN περισσὸν perisson nadzwyczajnego	G4160 V-PAI-2P ποιεῖτε; poieite; czynicie?	

³⁰⁾ lub "od chcącego".

³¹⁾ w zasadzie "sąsiad", "bliźni" lub szerzej członek narodu izraelskiego.

³²⁾ Kpl 19:18.

³³⁾ powitanie przez uściswanie się z drugą osobą.

G3780 PRT-I οὐχὶ ¹ uchi [Czyż] nie	G2532 CONJ καὶ kai i	G3588 T-NPM οἴ hoi —	G1482 A-NPM ἔθνικοί ethnikoi paganie	G3588 T-ASN τὸ to —	G846 P-ASN αὐτὸ auto im	G4160 V-PAI-3P ποιοῦσιν; poiusin; czynią?	5:48	G1510 V-FDI-2P Ἐσεσθε Esesthe Będziecie	G3767 CONJ οὖν un więc
G4771 P-2NP ὑμεῖς hymeis wy	G5046 A-NPM τέλειοι teleioi doskonali	G5613 ADV ώς hos jak	G3588 T-NSM ό ho —	G3962 N-NSM Πατήρ Pater Ojciec	G4771 P-2GP ὑμῶν hymon wasz	G3588 T-NSM ό ho —	G3770 A-NSM οὐράνιος uranios Niebieski	G5046 A-NSM τέλειός teleios doskonały	G1510 V-PAI-3S ἐστιν. estin. jest.

NPI – Nowodworski Grecko-Polski Interlinearny Przekład Pisma Świętego Starego i Nowego Przymierza

Tłumaczenie: Krzysztof Radzimski

Prawa autorskie © 2021 Kościół Chrześcijan Baptystów w Nowym Dworze Mazowieckim.

Udostępnione na licencji [Creative Commons Attribution No Derivatives License 4.0](#).